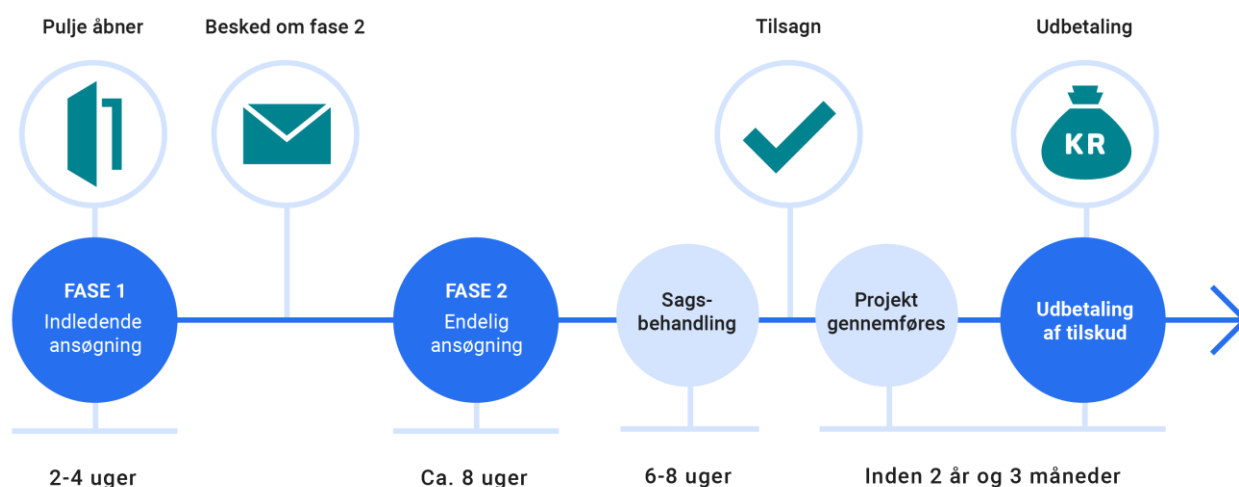

VEJLEDNING
TIL ANSØGNING OM

Tilskud til energibesparelser og energieffektiviseringer i
erhvervsvirksomheder

Indledning

Denne vejledning beskriver, hvordan du søger tilskud til energibesparelser i erhvervsvirksomheder:

Læs vejledningen igennem, inden du søger tilskud. Vejledningen kan bl.a. svare på, om dit projekt opfylder betingelserne for at få tilskud.

Ansøgningsmaterialet

Ansøgningsmaterialet består af et elektronisk ansøgningskema samt en række bilag. Du finder guide til ansøgningen, skabeloner til bilag mv. på ens.dk/erhvervstilskud. Brug altid de nyeste versioner fra hjemmesiden.

Denne vejledning er justeret i forhold til ansøgers angivelse af virksomhedsstørrelse, hvor små eller mellemstore virksomheder, der søger mere end 30 %, skal indtaste virksomhedsoplysninger.

Få mere at vide

Tilmeld dig nyhedsbrevet fra SparEnergi.dk for at få seneste nyt om puljeåbninger mv. Du kan også læse mere på ens.dk/erhvervstilskud og SparEnergi.dk/erhvervstilskud.

De præcise regler for tilskud findes i [Lovbekendtgørelse nr. 1897 af 1. oktober 2021 om Bekendtgørelse af lov om fremme af besparelser i energiforbruget](#) og [Bekendtgørelse nr. 2237 af 01. december 2021 om tilskud til energibesparelser og energieffektiviseringer i erhvervsvirksomheder](#).

Har du spørgsmål, kan du kontakte Energistyrelsen på telefon 51 67 43 01 eller skrive til erhvervstilskud@ens.dk.

Erhvervspuljen er i 2022-2025 delvist finansieret af Den Europæiske Unions genopretningsplan. Du kan læse mere om EU's politiske prioriteter og genopretningsplanen her: [Link](#)

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

NextGenerationEU

Indhold

Indledning	2
1. Hvem kan ansøge og til hvad?	5
1.1 Hvem kan søge tilskud?	5
1.2 Hvad kan der søges tilskud til?	6
1.3 Hvad kan der ikke søges tilskud til?	7
1.4 Hvor meget kan man få i støtte?	8
1.5 Hvilke omkostninger kan du få tilskud til?	9
2. Hvordan søger du tilskud?	10
2.1 Ansøgningens to faser	10
2.2 Tilsagn/afslag	12
2.3 Klage	12
3. Vejledning til ansøgningsskema og bilag	12
3.1 Guide til fase 1-ansøgning	12
3.2 Guide til fase 2-ansøgning	13
3.3 Guide til udbetaling af tilskud	18
4. Guide til opgørelse af energiforbrug	21
4.1 Opgørelse af energiforbrug og energibesparelse	21
4.2 Du skal bruge standardløsninger og standardforudsætninger	23
4.3 Beregning af energiforbruget ved forhøjet kapacitet	24
4.4 Ny, nedlagt og sammenlagt produktion	24
4.5 Når tiltag påvirker hinanden	25
4.6 Energibesparelser fra vedligeholdelse	25
5 Retningslinjer for dokumentation	25
5.1 Dokumentation af før-situationen	26
5.2 Dokumentation af efter-situationen	26
6. Det skal du huske under og efter projektperioden	27
6.1 Du har oplysningspligt	27
6.2 Status efter 6. måneder	27
6.3 Projektændringer	27
6.4 Kontrol med Erhvervspuljen	29

1. Hvem kan ansøge og til hvad?

Tilskud gives til virksomheder, der gennemfører projekter med henblik på at opnå energibesparelser og energieffektiviseringer i deres endelige energiforbrug i Danmark, herunder for at opnå reduktioner i anvendelsen af fossile brændsler i forbindelse hermed.

1.1 Hvem kan søge tilskud?

1.1.1 De kan søge tilskud

Der ydes kun tilskud til private virksomheder.

Der ydes tilskud inden for de fleste brancher, f.eks.

- Fremstillingsvirksomheder
- Bygge- og anlægsvirksomheder
- Landbrug, skovbrug og gartneri
- Engroshandel
- Detailhandel
- Privat service.
- M.fl.

Personlige virksomheder, interessentskaber, m.v. kan også søge tilskud, da det ikke er et krav, at virksomheden drives i selskabsform.

Det er en betingelse for at ansøge om tilskud, at:

- **Din virksomhed ikke er kriseram**
Du skal også orientere Energistyrelsen, hvis din virksomhed bliver kriseram eller i tvivl herom i ansøgningsperioden. En virksomhed er kriseram, når den opfylder mindst én omstændighederne i art. 2, nr. 18, i [Europa-Kommissionens forordning nr. 651/2014 af 17. juni 2014 \(se s. 19\)](#).
- **Din virksomhed har tilbagebetalt evt. ulovlig støtte**
Din virksomhed skal have efterkommet evt. krav om tilbagebetaling af støtte, som EU-Kommissionen tidligere har fundet ulovlig og uforenelig med det indre marked. Hvis sådanne krav opstår i ansøgningsperioden, skal du straks meddele det til Energistyrelsen.

Støtten kan ydes til enten bygningens ejer(e) eller lejer(e), afhængigt af hvem der har bestilt energieffektiviseringsarbejdet. Det er også en betingelse, at den der ansøger om tilskuddet, også er den, der afholder investeringsudgifter til energispareprojektet.

1.1.2 De kan ikke søge tilskud

Du kan ikke søge tilskud som:

- **Privatperson**
- **Klub eller forening**
F.eks. frivillige foreninger og klubber, der hovedsageligt bruger frivillig arbejdskraft.
- **Offentlig myndighed**
Statslig, regional eller kommunal
- **Offentlig virksomhed (selskab)**
Offentlige virksomheder defineres ud fra en konkret vurdering om ejerskab, drift og ledelse, samt hvorvidt virksomheden udfører opgaver, der har karakter af myndighedsudøvelse. Der kan som

udgangspunkt ikke søges om tilskud, hvis:

- Virksomhedens udgifter dækkes overvejende af offentlige midler.
- Virksomheden hovedsageligt er ejet af det offentlige (+50 %), eller det offentlige har bestemmende indflydelse på virksomheden. Det gælder dog ikke børsnoterede selskaber og disses datterselskaber.
- Virksomheden ved lov har fået beføjelse til at træffe afgørelse på statens vegne.

Ovenstående kriterier for, hvad der forstås ved offentlige virksomheder, kan efter en konkret vurdering fraviges, f.eks. for selvejende institutioner, der selv finansierer energisparetiltaget og betaler energiomkostningerne.

1.2 Hvad kan der søges tilskud til?

Der kan gives tilskud til projekter, der medfører besparelser i virksomheders endelige energiforbrug i Danmark. Det endelige energiforbrug er her defineret som al energi leveret til følgende brancher:

- Industri
- Tjenesteydelser
- Landbrug, gartneri og skovbrug

Tilskudsprojekterne opdeles i en række kategorier defineret af Energistyrelsen i "[Vejledning til valg af kategori af tiltag og levetid](#)". Her kan du også se eksempler på tiltag under de enkelte kategorier.

Betingelser for at opnå tilskud:

- **Arbejdet må ikke være i gang**
Indkøb må ikke være gennemført, og arbejdet på projektet ikke påbegyndt, før Energistyrelsen har meddelt tilsagn om tilskud. Med dette forstås påbegyndelsen af etablerings-/anlægsarbejdet i forbindelse med investeringsprojektet eller det første retligt bindende tilsagn om køb af udstyr eller indgåelse af andre forpligtelser, som gør investeringen irreversibel. Forberedende arbejde som indhentning af tilladelser og gennemførlighedsundersøgelser (herunder rådgivning og beregning af energibesparelspotentiale) regnes ikke for påbegyndelse af arbejdet.
 - Der gøres opmærksom på, at der gerne må være indgået betinget køb af udstyr, hvilket vil sige, at købet kun gennemføres, såfremt der modtages tilsagn til projektet. Hvis det er tilfældet, skal det tydeligt fremgå af dokumentationen.
- **Tilskud skal være nødvendigt**
Tilskuddet skal være en forudsætning for, at projektet bliver gennemført.
- **Tilbagebetalingstiden skal være minimum 2 år**
Tilbagebetalingstiden for projektet skal være minimum 2 år på ansøgningstidspunktet, når tilskuddet medregnes.
- **Mindst 10.000 kr. i tilskud**
Der gives ikke tilsagn om mindre end 10.000 kr.
- **Anlæg skal være funktionsdygtige**
Anlæg skal have været i drift på virksomheden i minimum 2 år. Du må ikke medregne energibesparelser, der opstår ved almindelig vedligeholdelse eller reparation eller udskiftning af nedbrudte anlæg.
- **Ingen andre tilskud til projektet**
Projektet har ikke opnået tilskud fra anden statsstøtteordning, tilskud efter anden lovgivning eller tilskud fra EU-institutioner eller andre organer under EU.

- **Projektet må ikke være et lovkrav**
Ansøgeren må ikke være lovmæssigt forpligtet til at gennemføre projektet.

1.3 Hvad kan der ikke søges tilskud til?

Der kan ikke søges tilskud til energispareprojekter, der reducerer energiforbruget i følgende brancher:

- **Fiskeri- og akvakultursektoren.**
Sektorerne skal forstås bredt som omfattende aktiviteter vedrørende produktion (herunder fiskeri/opdræt), forarbejdning og afsætning. Virksomheder, der driver fiskeri/opdræt eller som forarbejder eller afsætter (dvs. sælger) fisk eller andre produkter omfattet af den fælles markedsforordning, er derfor som udgangspunkt ikke ansøgningsberettiget. Muligheden for støtte er afhængig af, om slutproduktet er omfattet af markedsforordningens bilag I eller ej. Det vurderes, at såfremt forarbejdning eller markedsføring af fiskeriprodukter omfattet af markedsforordningens bilag I er uløseligt tilknyttet produkter som ikke er omfattet af forordningen, som fx almindelige butikker og supermarkeder, og den omfattede aktivitet er accessorisk i forhold til den ikke omfattede aktivitet, vil disse virksomheder stadig kunne være tilskudsberettigede fra erhvervspuljen (og i forhold til gruppefrigagelsesforordningen). Der kan dog, selv om virksomheden delvis anses at være en del af sektoren, søges tilskud fra erhvervspuljen, såfremt det gennem adskillelse af aktiviteterne eller omkostningerne er muligt at adskille de udelukkede aktiviteter.
- **Energiomdannelsessektoren og energiindustrien**
Indvinding af energiråstoffer, fremstilling af energiprodukter samt produktion, transmission, distribution og handel med el, gas og varme.
- **Ikke-intern transport**
Vejtransport med indregistrerede køretøjer, togdrift, herunder elforbrug til tog, signaler m.v. samt luft- og skibsfart. Du kan godt søge tilskud til energibesparelser med ikke-indregistrerede køretøjer, f.eks. konvertering til eldrevne gaffeltrucks til intern transport på et lager.
- **Beboelse**
Der henvises til Bygningspuljen og Skrotningsordningen. Hvis et projekt reducerer energiforbruget i en bygning/bygninger, der anvendes til både erhverv og beboelse, kan den besparelse, der vedrører erhvervsdelen, få tilskud, såfremt det kan dokumenteres, hvor stor en del af energiforbruget og -besparelsen, der hører til erhvervsdelen.

1.3.1 Negativlisten

Ud over ovenstående er der en række energisparetiltag, der ikke kan få støtte:

- Øget produktion. Hvis der i forbindelse med et energisparetiltag sker en forøgelse af produktionskapacitet og/eller –volumen, kan du kun søge tilskud for, hvad der svarer til produktionsvolumen i før-situationen, se kapitel 4.3.
- Energibesparelser, som alene skyldes sammenlægning, hel eller delvis nedlæggelse af produktionen eller flytning af produktionen til en anden produktionsenhed, se kapitel 4.4.
- Etablering af nye bygninger og nyanlæg. Du kan kun opnå tilskud, hvis et nyt anlæg erstatter et gammelt anlæg.
- Energibesparelser, der opstår ved almindelig vedligeholdelse, se kapitel 4.6.
- Energibesparelser relateret til it- og serverudstyr, herunder projekter vedrørende køleanlæg i serverrum og UPS-anlæg i tilknytning til serverrum.
- Energibesparelser opnået alene ved at sænke temperatur, belysning eller ventilationsmængde, hvor der ikke gennemføres andet end en manuel sænkning. Besparelser kan dog medregnes, hvis de

sker som følge af en ny foranstaltning efter en investering, f.eks. installation af ekstraudstyr eller indførelse af energistyring.

- Energibesparelser opnået på baggrund af ændret adfærd.
- Energibesparelser i forbindelse med etablering eller optimering af energiproducerende anlæg, herunder solceller, solvarme, vindmøller, vandkraftanlæg, biogasanlæg og andre anlæg, der kan sidestilles med disse.
- Energibesparelser opnået ved installation af brugt udstyr.
- Intern udnyttelse af overskudsvarme, som ikke reducerer virksomhedens mængde af tilført energi

1.4 Hvor meget kan man få i støtte?

Tilskuddets fastsættes ud fra tre faktorer:

- Maksimal støtte pr. sparet kWh over tiltagets levetid
- Maksimal støtteprocent ud fra virksomhedens størrelse
- Maksimalt samlet tilskud pr. virksomhed pr. investeringsprojekt på € 15 mio.

1.4.1 Maksimal støtte pr. kWh pr. år over tiltagets levetid

Hvis der er søgt om flere penge, end der er i en tilskudsrunde, konkurrerer ansøgere om at opnå støtte ud fra ansøgt støttebeløb i øre pr. sparet kWh. Du skal derfor angive, hvor meget du ønsker i tilskud. Du kan maksimalt søge tilskud på 7 øre pr. sparet kWh over energispareprojektets levetid.

Levetiden indgår i beregningen af tilskuddets størrelse og er bestemt af Energistyrelsen ud fra en række parametre som f.eks. teknisk og økonomisk levetid. Levetiden fremkommer automatisk, når du under ansøgningen vælger kategori for dine tiltag.

Find vejledningen til valg af kategorier og levetider på ens.dk/erhvervstilskud.

1.4.2 Maksimal støtteprocent afhænger af virksomhedens størrelse

Tilskuddet dækker op til en vis procent af de støtteberettigede omkostninger, og afhænger af virksomhedens størrelse. Der ydes tilskud på op til:

- 30 % for store virksomheder
- 40 % for mellemstore virksomheder
- 50 % for små virksomheder.

Små og mellemstore virksomheder er virksomheder, der er omfattet af definitionen af små og mellemstore virksomheder, jf. bilag I til Kommissionens forordning (EU) Nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108.

For at afgøre om en virksomhed er lille, mellemstor eller stor, indgår følgende tre kriterier:

- Antal beskæftigede (=årsværk)
- Årlig omsætning
- Samlet årlig balance

Ved beregningen af de finansielle data og antal beskæftigede anvendes de oplysninger, der fremgår af virksomhedens seneste afsluttede regnskaber.

Ved afgørelse af virksomhedens størrelse, tages der hensyn til, om virksomheden er:

- en uafhængig virksomhed
- en partnervirksomhed
- en tilknyttet virksomhed (et typisk eksempel på en tilknyttet virksomhed er et helejet datterselskab)

Hvis virksomheden er *uafhængig*, er det kun virksomhedens egne tal for (antal beskæftigede, årlig omsætning og samlet årlig balance) der indgår i beregningen af virksomhedens størrelse. Hvis virksomheden er en *partnervirksomhed* eller en *tilknyttet virksomhed*, skal tallene for partnerne og tilknyttede virksomheder også indgå i beregningen af virksomhedens størrelse.

Du kan læse mere om definition af virksomhedstype, herunder beregninger for partnervirksomheder og tilknyttede virksomheder samt undtagelser i Europa-Kommissionens publikation [Brugervejledning til definitionen af SMV'er](#).

Tærskelværdier for virksomhedsstørrelse

Kategori	Antal ansatte		Årlig omsætning		Samlet balance
Stor virksomhed	≥ 250	ELLER	> 50 mio. euro	OG	> 43 mio. euro
Mellemstor virksomhed	< 250	OG	≤ 50 mio. euro	ELLER	≤ 43 mio. euro
Lille virksomhed	<50		≤ 10 mio. euro		≤ 10 mio. euro

For SMV-er skal det således bemærkes, at tærsklerne for antal beskæftigede obligatorisk skal overholdes, mens en SMV kan vælge at overholde enten tærsklen for omsætning eller tærsklen for balance.

1.5 Hvilke omkostninger kan du få tilskud til?

Der gives tilskud til de omkostninger, der er nødvendige for, at den ansøgte energibesparelse opnås, og som er direkte relateret til projektet. De støtteberettigede omkostninger omfatter:

- Ekstern rådgivning, projektudvikling, herunder udarbejdelse af ansøgningsmateriale, projektering forbundet med anlægsomkostninger og eventuel ekstern kvalitetssikring af ansøgningen hvis påkrævet af Energistyrelsen
- Miljøgodkendelse
- Anskaffelse af nødvendige anlægskomponenter
- Entreprenørydelser og installation
- Revision af regnskab som krævet af Energistyrelsen.

De støtteberettigede omkostninger omfatter ikke afledte omkostninger af projektet, f.eks.:

- Opkvalificering/uddannelse af personel
- Interne timer
- Følgeomkostninger, som opstår andre steder i produktionsleddet i forbindelse med tiltaget, f.eks. produktionsstop
- Driftsomkostninger
- Finansielle omkostninger.

Opgørelsen af de støtteberettigede omkostninger skal være fratrukket:

- **Moms din virksomhed ikke selv betaler**
Du skal fratække moms, som ikke bæres endeligt af tilskudsmodtager
- **Indtægter mv. som følge af projektet**
F.eks. tilbagekrediteringer, rabatter, indtægter og lignende, der opnås som følge af den tilskudsstøttede aktivitet i projektperioden.

2. Hvordan søger du tilskud?

Der er mulighed for at søge tilskud flere gange om året.

Tidspunkt og størrelse for nye ansøgningsrunder annonceres i nyhedsmail og på ens.dk/erhvervstilskud, SparEnergi.dk/erhvervstilskud og på Statens-tilskudspuljer.dk.

2.1 Ansøgningens to faser

Du skal igennem to faser, før du kan få tilsagn om tilskud. Hver fase har sit eget ansøgningsskema og sin egen frist. Du kan evt. få en rådgiver til at søge på dine vegne.

Både ansøgning og dialog foregår via [ansoegningsportalen](https://ansoegningsportalen.dk) - se guide i kapitel 3.

2.1.1 Ansøgningens fase 1

I fase 1 har du 2-4 uger til at udfylde et enkelt ansøgningsskema om:

- Den ansøgende virksomhed
- Kategori af tiltag, der søges støtte til
- Anvendt energiart før og efter implementering af tiltaget
- Energibesparelsens størrelse
- Ønsket tilskudsbeløb i øre pr. sparet kWh over energisparetiltagets levetid

Find trin for trin-guide til fase 1-ansøgningen på ens.dk/erhvervstilskud.

Du får at vide, om du kan forvente at få tilskud

Hvis der er søgt om flere penge, end der er afsat, går tilskuddet til de projekter, der har søgt om det relativt laveste tilskud i øre pr. sparet kWh. Grænsen for hvilke projekter, der kan få tilskud, kaldes afskæringsprisen.

Du vil typisk få svar på din fase 1-ansøgning i ansøgningsportalen omkring en uge efter ansøgningsfristen. Her får du at vide, om du ligger over eller under afskæringsprisen og dermed, om du kan forvente at få tilskud til dit projekt, hvis du sender en fase 2-ansøgning og i øvrigt lever til op puljens kriterier.

Hvis der er søgt om færre penge, end der er afsat, kan alle kvalificerede ansøgere få tilskud.

Fordel ved konvertering fra fossil til el

Hvis afskæringsprisen f.eks. er 6,25 øre pr. sparet kWh, vil projekter, der har søgt om 6,25 øre eller mindre kunne få tilskud. Du får en fordel, hvis dit projekt konverterer fossilt brændsel til el. Så divideres dit ønskede tilskud i øre med en prioriteringsfaktor, der afspejler CO₂-belastningen fra den enkelte energiart:

Konvertering fra	Konvertering til	Prioriteringsfaktor
Naturgas	Elektricitet	1,25
Motorbenzin	Elektricitet	1,33
Petroleum		
Gas-/dieselolie		
LPG		
Fuelolie		
Petroleumskoks	Elektricitet	1,5
Stenkul		
Koks		
Halm	Elektricitet	1

Skovflis		
Træpiller		
Træaffald		
Andet	Andet	1

Ved at dividere med prioriteringsfaktoren dannes budprisen – det sker automatisk, når du udfylder ansøgningskemaet. Budprisen er den pris, som ansøgere konkurrerer ud fra, hvis der er søgt om flere penge, end der er i en tilskudsrunde. Hvis projektet ikke konverterer fossil brændsel til el, er budprisen = det ønskede tilskudsbeløb fra ansøgningen i øre pr. sparet kWh.

Det sker, hvis din budpris ligger:

- **Under afskæringsprisen**

Du får tilsagn om tilskud, så længe din ansøgning i fase 2 lever op til kravene.

- **Over afskæringsprisen**

Du kan ikke regne med at få tilskud i denne runde. Du kan dog vælge at sende en fase 2-ansøgning alligevel i håb om, at der frigives tilskudsmidler. Det sker typisk, da nogle ansøgere falder fra eller vælger at søge til et mindre projekt.

Eksempel med udgangspunkt i et projekt med en levetid på 10 år:

	Projekt 1	Projekt 2	projekt 3	Projekt 4
Prioriteringsfaktor	1	1,25	1,33	1,5
Energibesparelse første år i MWh	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
Støttebeløb over tiltagens levetid i øre/kWh pr. år	7,00	7,00	7,00	7,00
Budpris i øre/kWh pr. år	7,000	5,600	5,263	4,667
Støttebeløb første år i øre/kWh	56,78	56,78	56,78	56,78
Ansøgt støttebeløb total:	567.762,70	567.762,70	567.762,70	567.762,70

Hvis afskæringsprisen er 5,5 øre pr. sparet kWh, vil projekt 1 og 2 ikke kunne få tilskud, mens projekt 3 og 4 kan få tilskud.

Hvis et projekt indeholder flere tiltag med forskellige prioriteringsfaktorer, tages der automatisk højde for det i beregningsskemaet på ansøgningsportalen.

Ét eller flere tiltag

Et energisparetiltag må kun fremgå af én ansøgning i en ansøgningsrunde og må på ansøgningstidspunktet ikke være under behandling i andre ansøgningsrunder.

Hvis du vil søge tilskud til to eller flere tiltag i samme ansøgningsrunde, hvor effekten af tiltagene påvirker hinanden, skal disse tiltag fremgå af samme ansøgning. Se nærmere i kapitel 4.5.

2.1.2 Ansøgningens fase 2

Når du har svar på fase 1-ansøgningen, kan du gå i gang med din fase 2-ansøgning. Fase 2-ansøgningen er mere omfattende, og du finder guide til fase 2 i kapitel 3.2.

Du har typisk 8 uger til at indsende fase 2-ansøgningen. Det kan dog være mindre, f.eks. hvis en runde skal afvikles hurtigere i forbindelse med årsafslutning. Fristen fremgår, når en ansøgningsrunde annonceres.

Fase 2-ansøgningen består af:

- Et detaljeret ansøgningssskema med beskrivelse af energispareprojektet
- Dokumentation for oplysningerne i ansøgningssskemaet inkl. før-forbruget, før-situationen og forventning om energibesparelsens størrelse.

2.2 Tilsagn/afslag

Energistyrelsen ser på ansøgningerne i den rækkefølge, de modtages. Evt. fase 2-ansøgninger om tilskud over afskæringsprisen vil først blive behandlet, når/hvis der viser sig ekstra midler til rådighed.

Du vil typisk få svar på din fase 2-ansøgning inden for 6-8 uger fra ansøgningsfristen. Energistyrelsen kan i forbindelse med sagsbehandlingen anmode om supplerende dokumentation, såfremt det er nødvendigt for at dokumentere energibesparelsen.

2.2.1 Tilsagn

Hvis din fase 2-ansøgning opfylder kravene - evt. efter indhentning af yderligere dokumentation – får du en meddelelse om tilsagn om tilskud til dit projekt i ansøgningsportalen. Tilsagnet accepteres gennem ansøgningsportalen inden statusrapporteringen, som er ca. 6 måneder efter tilsagnsdatoen.

2.2.2 Afslag

Energistyrelsen kan meddele afslag, hvis:

- **Du ikke leverer dokumentation**
Hvis du efter forespørgsel ikke er i stand til at levere tilstrækkelig dokumentation til at oplyse projektet, vil Energistyrelsen afvise det.
- **Din fase 2-ansøgning afviger væsentligt fra fase 1-ansøgningen**
Der lægges vægt på, om ændringer rimeligvis burde have været kendt ved fase 1. En væsentlig afvigelse kan f.eks. være i levetid, energiart og energibesparelsens størrelse.

2.3 Klage

Du kan klage over afgørelsen om din ansøgning til Energiklagenævnet inden for 4 uger, efter at du har fået meddelt afgørelse.

3. Vejledning til ansøgningssskema og bilag

Ansøgninger indsendes elektronisk på Energistyrelsens ansøgningsportal:

<https://tilskud.ens.dk/Dashboard/Login>. Du kan evt. lade en rådgiver søge tilskud på dine vegne eller bidrage til ansøgningen.

3.1 Guide til fase 1-ansøgning

Vejledning til at oprette sig i ansøgningsportalen og udfylde fase 1-ansøgningen findes i en selvstændig trin-for-trin guide. Find den nyeste version på ens.dk/erhvervstilskud.

3.2 Guide til fase 2-ansøgning

Du kan gå i gang med fase 2-ansøgningen, så snart du har svar på fase 1-ansøgningen.

Fase 2 består i en fuld beskrivelse og dokumentation af projektet. Læs kapitel 4 om opgørelse og dokumentation, før du udfylder ansøgningskemaet.

Her beskrives de enkelte felter i ansøgningens fase 2:

3.2.1 "Oplysninger om energispareprojektet"

I denne fane skal du beskrive projektet og virksomheden. Ansøger du på vegne af en anden virksomhed, menes der med "virksomheden" den virksomhed, du ansøger på vegne af.

"Overordnet beskrivelse af projektet"

Beskriv projektet kort og forståeligt for udenforstående inkl.

- hvilke aktiviteter, der fører til energibesparelsen
- beskrivelse af ændringer og udskiftninger.

Du kan evt. vedhæfte en mere detaljeret beskrivelse af projektet, f.eks. en rapport fra en energirådgiver, som bilag 1 (se kapitel 3.2.3).

"Forventet startdato og forventet slutdato"

Indtast forventet start- og slutdato:

- **Startdato**

Dato for påbegyndelsen af etablerings-/anlægsarbejdet i forbindelse med projektet eller det første retligt bindende tilsagn om køb af udstyr eller indgåelse af andre forpligtelser, som gør investeringen irreversibel. Det bemærkes, at startdato ikke må være før tilsagn er givet.

- **Slutdato**

Når projektet er realiseret, dvs. når det er idriftsat. Slutdatoen skal være inden for 2 år fra modtagelse af tilsagn om tilskud, medmindre du har fået dispensation. Efter slutdato har du 3 måneder til at indsamle dokumentation for projektet og indsende anmodning om udbetaling.

Du kan vedhæfte en tidsplan som bilag 2 (se kapitel 3.2.3).

"Beskrivelse af før-situationen"

Her skal du beskrive før-situationen for de enkelte tiltag i projektet, og vedhæfte dokumentation som bilag 3 og 4 (se kapitel 3.2.3).

"Beskrivelse af efter-situationen"

Her skal du beskrive den forventede efter-situation og estimere hhv. energiforbruget i efter-situationen og investeringen. Du kan vedhæfte bilag 5 og skal vedhæfte bilag 6 og 7 (se kapitel 3.2.3).

"Virksomhedsstørrelse"

Vælg, om virksomheden er stor, mellem eller lille, jf. kapitel 1.4.2

"Afholder virksomheden udgifterne til gennemførelsen af projektet?"

Vælg "Ja" eller "Nej".

"Ejer virksomheden de omfattede anlæg og indretninger?"

Vælg "Ja" eller "Nej". Hvis du svarer nej, skal du redegøre for ejerforholdet i tekstboksen. Er der tale om leasing, skal du svare "Nej".

"Driver eller bruger virksomheden de omfattede anlæg og indretninger?"

Vælg "Ja" eller "Nej".

"Er projektet pålagt efter anden lovgivning?"

Vælg "Ja" eller "Nej".

Du kan ikke få tilskud, hvis projektet udføres for at overholde anden lovgivning, også selv om lovgivningen endnu ikke er trådt i kraft.

"Gøres der brug standardløsninger til opgørelse af et eller flere tiltag?"

Vælg "Ja" eller "Nej".

Der gøres opmærksom på, at standardløsningen for belysning og standardløsningen for udskiftning eller ombygning/optimering af brændselskedler til og med 1.000 kW . Læs mere om standardløsninger i kapitel 4.2.

3.2.2 "Opgørelse af energibesparelse og tilskud"

Projektets samlede energibesparelse opgøres i beregningskemaet i ansøgningsportalen, hvor opgørelsen sker for hvert energisparetiltag – en linje pr. tiltag. Energibesparelsen beregnes som nettoforskellen mellem energiforbruget før og det estimerede energiforbrug efter gennemførelsen af tiltaget. Ligeledes beregnes den anslåede årlige økonomiske besparelse samt den anslåede tilbagebetalingstid med og uden tilskud.

Du skal udfylde en række kolonner, mens andre udfyldes automatisk:

- **P-enhedens nummer**
Angiv P-nummeret for den produktionsenhed/adresse, hvor tiltaget udføres. P-nummeret kan findes ved opslag i CVR-registret.
- **Teknologi**
Vælg, hvilken teknologi tiltaget falder ind under.
- **Energitype før og efter**
Vælg, hvilken en energitype, der benyttes i henholdsvis før- og efter-situationen. Er der tale om et tiltag, hvor der er en besparelse på flere forskellige energityper (f.eks. både en gas- og elbesparelse), skal opgørelsen af besparelsen ske på hver sin linje – én for hver energiart.
- **CO₂-emissionsfaktor før og efter [t CO₂/MWh] – udfyldes automatisk:**
På baggrund af Energitype før og efter. Se CO₂-emissionsfaktorer på ens.dk/erhvervstilskud.
- **Procesenergi**
Vælg "Ja", hvis tiltaget reducerer procesenergi, dvs. den del af energiforbruget, der ikke anvendes til rumvarme, varmt brugsvand eller køling af komforthensyn.
- **Kategori af tiltag**
Vælg ud fra de 13 kategorier. Find vejledning på ens.dk/erhvervstilskud.
- **Levetid [år] - udfyldes automatisk**
Bestemmes af valgt kategori af tiltag.
- **Årligt energiforbrug - før [MWh]**
Angiv før-forbruget dokumenteret i bilag 4. Før-forbruget skal relatere direkte til den vedhæftede dokumentation.
- **Årligt energiforbrug - efter [MWh]**
Angiv det efter-forbrug, du estimerede under beskrivelse af efter-situationen. Efter-forbruget skal relatere direkte til beskrivelsen og dokumentationen i bilag 6.
- **Årlig energibesparelse [MWh/år] - udfyldes automatisk**
Udregnes som "Årligt energiforbrug - før" minus "Årligt energiforbrug - efter".
Det skal bemærkes, at den årlige energibesparelse i de enkelte tiltag ikke må være negativ. Dette forekommer, hvis det årlige energiforbrug i efter-situationen er større end det årlige energiforbrug i før-situationen.
- **Prioriteringsfaktor - udfyldes automatisk**
Udfyldes ud fra valg af Energitype før og efter.
- **Budpris på baggrund af oplysninger i fase 2 - udfyldes automatisk**
Udregnes ud fra Energitype før og efter.

- **Energibesparelse over levetiden [MWh] - udfyldes automatisk**
Udregnes som "Årlig energibesparelse" gange "Levetid".
- **Årlig CO₂-besparelse [t CO₂/år] - udfyldes automatisk**
Udregnes som "CO₂ emissions-faktor før" gange "Årligt energiforbrug før" minus "CO₂ emissions-faktor, efter" gange "Årligt energiforbrug efter".
- **CO₂-besparelse over levetiden [t CO₂] - udfyldes automatisk**
Udregnes som "Årlig CO₂-besparelse" gange "Levetid".
- **Energipris før og efter [kr.] - udfyldes automatisk:**
Udfyldes på baggrund af oplysninger om "Energitype" og "Procesenergi". Energipriser fastsættes af Energistyrelsen og kan findes på ens.dk/erhvervstilskud.
- **Anslået investering [kr.]**
Angiv investeringen, du estimerede under beskrivelse af efter-situationen. Investeringen skal relatere direkte til beskrivelsen og budgettet i bilag 7.
- **Årlig økonomisk besparelse [kr.] - udfyldes automatisk**
Udregnes som "Årligt energiforbrug, før" gange "Energipris, før" minus "Årligt energiforbrug, efter" gange "Energipris, efter".
- **Beregningsfaktor pr. tiltag - udfyldes automatisk:**
Faktoren benyttes i beregning af støttebeløb.

"Totaler"

I felterne under "Totaler" ses en opsummering af beregningerne i skemaet.

"Udregning af støttebeløb"

Projektets støttebeløb beregnes automatisk i felterne:

- **Ansøgt støttebeløb over tiltagenes levetid korrigeret for ændringer i levetider og prioriteringsfaktorer [øre/kWh pr. år]**
Beløbet overføres fra ansøgningens fase 1. Beløbet justeres automatisk for eventuelle ændringer i prioriteringsfaktorer og levetid fra fase 1 til fase 2. Beløbet kan ikke blive større, end hvad der blev ansøgt om i fase 1.
- **Ansøgt støttebeløb første år fra ansøgningens fase 1 [øre/kWh]**
Beløbet overføres fra fase 1-ansøgningen.
- **Tildelt støttebeløb første år på baggrund af oplysninger i fase 2 [øre/kWh]**
Beregnes på baggrund af det korrigerede tilskudsbeløb i øre pr. sparet kWh over tiltagenes levetid, tilbagediskonteret til nutidsværdi med den til enhver tid af Finansministeriet anbefalede samfundsøkonomiske diskonteringsrente for samfundsøkonomiske analyser for perioden 0-35 år.
- **Simple tilbagebetalingstid inkl. tilskud [år]**
Beregnes som summen af investering fratrukket tilskud divideret med værdien af første års energibesparelse.
- **Justeret simpel tilbagebetalingstid inkl. tilskud [år]**
Hvis TBT inklusive støtte er mindre end 2 år, justeres tilskuddet ned, så TBT er 2 år, da TBT inklusive støtte skal være minimum 2 år. Hvis TBT uden tilskud er mindre end 2 år kan du ikke få tilskud, og du vil ikke kunne indsende ansøgningen.
- **Simple tilbagebetalingstid uden tilskud [år]**
Beregnes som investeringen divideret med værdien af første års energibesparelse.
- **Ansøgt støttebeløb total [kr.]**
Beregnes på baggrund af det tildelte støttebeløb i øre/kWh første år og justeres, hvis

støtteprocenten overstiger 50 %, 40 % eller 30 % for hhv. små, mellem og store virksomheder. Beløbet kan aldrig overstige det beløb, som blev ansøgt i fase 1.

- **Endeligt støttebeløb [kr.]**

Beregnes automatisk baseret på levetid, budpris og energibesparelsen.

- **Støtteandel [%]**

Støtteandelen kan ikke overstige den maksimale støttesats iht. EU's gruppefritagelsesordning dvs. 50 % for lille virksomhed, 40 % for mellemstor virksomhed og 30 % for stor virksomhed. Er din virksomhed lille eller mellemstor, og søger du mere end 30 %, skal du indtaste virksomhedsoplysninger jf. afsnit 1.4.2.

3.2.3 Bilag til fase 2-ansøgningen

Du skal vedhæfte en række bilag til fase 2-ansøgningen. Du finder skabeloner til en del af bilagene på ens.dk/erhvervstilskud.

Hvis du har flere dokumenter til hvert bilag, kan du samle dem i én pdf eller navngive dem med decimaler, f.eks. bilag 3.1, bilag 3.2 og bilag 3.3.

Du kan maksimalt vedhæfte 9 filer i alt. Har du flere, kan du eftersende dem på ansøgningsportalen ved at klikke på "Kontakt Energistyrelsen".

Titel	Beskrivelse	Skabelon	Obligatorisk
Bilag 0: Fuldmagt ved partsrepræsentation	Fuldmagt hvis virksomheden lader sig partsrepræsentere af fx en energirådgivningsvirksomhed. Fuldmagt skal være underskrevet af en person med stillingsfuldmagt for den ansøgende virksomhed. Stillingsfuldmagt kan f.eks. bekræftes via NemId. En fuldmagt er ikke projektspecifik og kan derfor bruges til flere projekter i samme ansøgningsrunde eller i efterfølgende ansøgningsrunder.	Ja	Ja
Bilag 1: Udvidet projektbeskrivelse	F.eks. en rapport udarbejdet af en energirådgiver. Det anbefales at vedhæfte en udvidet projektbeskrivelse, da det kan hjælpe til en bedre forståelse af projektet og lette sagsbehandlingstiden af ansøgningen.	Nej	Nej
Bilag 2: Tidsplan	Kan udfyldes med relevante aktiviteter	Ja	Nej
Bilag 3: Dokumentation af før-situation	F.eks. fotos, tegninger eller procesdiagrammer. Dokumentation for produktionsvolumen er en del af bilag 3.	Nej	Ja
Bilag 4: Dokumentation af energiforbruget i før-situationen	Ansøger skal indsende dokumentation af energiforbruget i før-situationen. Såfremt før-forbruget er beregnet, skal der indsendes dokumentation for de forudsætninger, der ligger til grund for	Nej	Ja

	beregningerne. Det kan f.eks. være datablade, foto af mærkeplade, dokumentation af driftstider mv. Beregninger uploades i Excel-fil.		
Bilag 5: Dokumenter til beskrivelse af efter-situationen	F.eks. datablade, procesdiagrammer og tegninger over, hvor nye anlæg mv. tænkes placeret.	Nej	Nej
Bilag 6: Estimering af årligt energiforbrug i efter-situationen	Ansøger skal uploade dokumenter, der viser hvordan energiforbruget i eftersituationen er estimeret. Evt. forudsætninger skal dokumenteres. Beregninger uploades i Excel-fil.	Nej	Ja
Bilag 7: Budget/Regnskab	Viser forventede omkostninger ved tiltaget samt forventede støtteberettigede omkostninger fordelt på omkostningskategorier. Du skal også bruge bilag 7, når du søger udbetaling.	Ja	Ja

3.3 Guide til udbetaling af tilskud

Når projektet er gennemført, kan du søge om udbetaling af tilskud. Du skal ansøge om udbetaling af tilskud senest 2 år og 3 måneder efter, at du har fået tilsagn om tilskud, [medmindre Energistyrelsen i dit tilsagn eller efterfølgende har fastsat vilkår om en slutdato for projektet, der ligger senere end 2 år efter datoen for meddelt tilsagn](#). Tilsagnet kan annulleres, hvis du ikke i tide søger om udbetaling, projektførlængelse eller andre ændringer i projektet. Se mere i kapitel 6.

Energistyrelsen kan dispensere fra fristen for indsendelse af ansøgning om udbetaling, på baggrund af en begrundet skriftlig anmodning. Ved vurdering af denne anmodning lægges vægt på, at projektet opfylder tilsagnets betingelser og vilkår, samt at ansøgning om udbetaling har være forbundet med betydelige vanskeligheder eller force majeure-lignende hændelser. Du søger om fristforlængelsen ved at bruge knappen "Kontakt Energistyrelsen" via ansøgningsportalen.

Du søger udbetaling via [ansøgningsportalen](#) ved at beskrive og dokumentere projektets efter-situation. Her beskrives de enkelte felter, du skal udfylde:

3.3.1 "Oplysninger om projektet"

"Beskrivelse af efter-situationen":

Her skal du beskrive to ting:

1. Efter-situationen

Du skal beskrive:

- de enkelte tiltags installationer og deres tekniske elementer
- produktionsvolumen

De enkelte elementer i beskrivelsen skal være identificerbare f.eks. ved at beskrive, hvor installationer/komponenter placeres fysisk i virksomheden.

BILAG: Dokumentation vedhæftes som bilag 8, se kapitel 3.3.3.

2. Energiforbruget i efter-situationen

Du skal dokumentere energiforbruget i efter-situationen, og hvordan du er kommet frem til det, jf.

kapitel 4.

BILAG: Dokumentation af energiforbruget i efter-situationen vedhæftes som bilag 9.

3.3.2 "Beregning af besparelse og støttebeløb"

Energibesparelsen opgøres i ansøgningsportalen som i fase 2, se kapitel 3.2.2.

Beregningskemaet er som udgangspunkt udfyldt med de oplysninger, der er givet tilsagn til. Du skal indtaste evt. ændringer. Dette kan resultere i, at det endelige tilskudsbeløb reduceres.

Ved beregning af støttebeløb udføres automatisk følgende tjek for at sikre, at projektet er berettiget til den støtte, som der er givet tilsagn om:

- Der kan aldrig udbetales mere i tilskud, end der er angivet i tilsagnsbrevet.
- Støtteandelen kan ikke overstige den maksimale støttesats iht. EU's gruppefritagelsesordning dvs. 50 % for lille virksomhed, 40 % for mellem virksomhed og 30 % for stor virksomhed.
- Den simple tilbagebetalingstid inkl. tilskud er mindst 2 år. Hvis det ved anmodning om udbetaling viser sig, at den simple tilbagebetalingstid inkl. tilskud er mindre end 2 år, vil det samlede tilskud blive korrigeret herfor. Hvis tilbagebetalingstiden uden tilskud er mindre end 2 år, kan du ikke få tilskud.

3.3.3 Bilag til ansøgning om udbetaling

Du skal vedhæfte nedenstående bilag, når du søger om udbetaling:

Titel	Beskrivelse	Skabelon	Obligatorisk
Bilag 7: Budget/Regnskab	Du skal udfylde regnskabsdelen af Bilag 7: Budget/Regnskab med oplysninger om de afholdte og betalte støtteberettigede omkostninger. Budgetdelen fra ansøgningstidspunktet skal bibeholdes i bilaget. Regnskabet skal inkludere en liste over regningsbilag, herunder daterede fakturaer og dokumentation for udgifter. Du skal medsende ordrebekræftelser for udstyr til 250.000 kr. eller mere. Dette gælder også, hvis flere enheder med samme funktion og brug tilsammen har kostet 250.000 kr. eller mere.	Ja	Ja
Bilag 8: Dokumentation af efter-situationen	F.eks. fotos, tegninger og procesdiagrammer. Dokumentation af produktion er en del af bilag 8, f.eks. produktionsordrer og indkøb af råvarer.	Nej	Ja
Bilag 9: Dokumentation af energiforbruget i efter-situationen	Hvis efter-forbruget er beregnet, skal du indsende dokumentation for de forudsætninger, der ligger til grund for beregningerne. Det kan f.eks. være datablade, foto af mærkeplade, dokumentation af driftstider mv. Beregninger uploades i Excel-fil.	Nej	Ja
Bilag 10: Revisorerklæring	Revision af regnskabet foretaget i overensstemmelse med Energistyrelsens revisionsinstruks. Du fik instruksen sammen med tilsagnet, og den kan også hentes på ens.dk/erhvervstilskud .	Nej	Ja, hvis tilskudsbeløbet udgør 500.000 kr. eller derover

Bilag 11: Regnskabsbilag	Kopi af regnskabsbilag med tydelig henvisning til hvert enkelt bilag i listen over regnskabsbilag i projektreghskabet. Det skal dokumenteres at fakturaer er betalt. Dette kan f.eks. gøres via bankudskrift udstedt af jeres bank eller oplysninger fra din netbank, hvor der fremgår oplysninger beskrevet i "Krav til regnskabsbilag"	Nej	Ja, hvis tilskudsbeløbet udgør under 500.000 kr.
Bilag 12: Ansøgererklæring	Underskrevet ansøgererklæring i fane 3 "Ansøgererklæring" på ansøgningsportalen. Du skal bl.a. erklære at virksomhedsstørrelse var korrekt angivet ved ansøgningstidspunktet og at projektet ikke var påbegyndt før tilsagnsdato.	Ja	Ja

Krav til regnskabsbilag

Regnskabsbilag for tilskudsberettigede omkostninger skal af den udførende virksomhed være påført:

- Den udførende virksomheds CVR-nummer eller andet nationalt identifikationsnummer
- Hvilken virksomhed og hvilken adresse arbejdet vedrører
- Hvilket arbejde, der er udført i forhold til det tilskudsberettigede projekt
- Start- og slutdato for udførelsen af arbejdet
- Dokumentation for betaling af investeringsomkostninger. Betalingsdokumentationen kan være i form af et kontoudtog udstedt af jeres bank eller oplysninger fra din netbank.
 - Betalingsdokumentationen skal indeholde:
 - Jeres bank- og kontooplysninger
 - Dato på betaling
 - BetalingsID – fx fakturaudsteders kontonummer
 - Overført beløb

Indeholder en regning både tilskudsberettigede og ikke-tilskudsberettigede omkostninger, skal det klart fremgå hvilke omkostninger, der er de tilskudsberettigede.

Energistyrelsen kan altid forlange at få yderligere oplysninger og de originale bilag forevist.

Vedhæft kontrakt på leaset udstyr

Ved leasing/leje af udstyr og maskiner skal der være tale om finansiel leasing, hvor ansøger er forpligtet til at købe det pågældende aktiv, når leasingperioden udløber.

Derudover må de løbende leasingydelse ikke være afhængige af udstyrets eller virksomhedens energiforbrug.

Hvis der i projektet indgår leaset udstyr, skal der vedlægges den fulde leasingkontrakt på det relevante udstyr.

Af leasingkontrakten skal fremgå:

- Udstyrets anskaffelsessum
- Levetiden af kontrakten
- At kontrakten er uopsigelig i kontraktens levetid
- Størrelsen af udbetalingen
- Størrelsen af frikøbsbeløbet ved kontraktudløb

Der gøres opmærksomt på, at investeringen i forbindelse med leasingen, kun må indeholde støtteberettigede omkostninger (se kapitel 1.5). Såfremt leasingkontrakten indeholder ikke-støtteberettigede omkostninger, skal disse fratrækkes den samlede investeringssum.

3.3.4 "Ansøgererklæring"

Ved udbetaling skal du vedhæfte en underskrevet ansøgererklæring i fane 3 "Ansøgererklæring" på ansøgningsportalen. Ansøgererklæring skal altid underskrives af virksomheden der udfører energispareprojektet.

Du skal bl.a. erklære at virksomhedsstørrelse var korrekt angivet ved ansøgningstidspunktet og at projektet ikke var påbegyndt før tilsagnsdato. Ansøgererklæringen skal være underskrevet af en person på ledelsesniveau i virksomheden. En person på ledelsesniveau defineres som et medlem af direktionen eller bestyrelsen – dvs. en direktør eller et bestyrelsesmedlem.

Du finder ansøgererklæringen som bilag til dit tilsagnsbrev. Har du fået tilsagn i 2020 eller 2021 kan du finde ansøgererklæringen på ens.dk/erhvervstilskud. Her kan du også finde de specifikke forhold du skal erklære.

3.3.5 "Transporterklæring"

Hvis du ønsker at tilskuddet skal udbetales til anden part end den ansøgende virksomhed, skal du indsende en transporterklæring. Skabelon til transporterklæring kan findes på ens.dk/erhvervstilskud.

Hvis egen transporterklæring bruges, skal den indeholde de samme vilkår der fremgår af skabelonen.

4. Guide til opgørelse af energiforbrug

Du skal dokumentere energiforbrug og produktion før og efter projektet i bilag til ansøgningen, jf. kapitel 3.2.3 og 3.3.3.

Produktion er som udgangspunkt et fysisk produkt som teglsten eller dyrefoder, men kan også være f.eks. den ydelse, som et ventilationsanlæg leverer i form af et tilstrækkeligt ventileret rum. Produktionsdefinitionen skal være et alment anerkendt produktionsbegreb. Du skal regne med samme produktionen i før- og efter-situationen, se 4.3.

4.1 Opgørelse af energiforbrug og energibesparelse

Energibesparelsen opgøres som nettoforskellen mellem energiforbruget før og efter projektet og opgøres som første års besparelse. Selve beregningen af energibesparelsen sker automatisk i det elektroniske ansøgningskema, men du skal selv opgøre før- og efterforbruget.

Energiforbruget skal opgøres ved hjælp af beregninger, målinger eller en kombination. Du skal vise, hvilken metode du har brugt til at komme frem til energiforbruget både i før- og efter-situationen. Hvis et tiltag er omfattet af Energistyrelsens obligatoriske standardløsninger eller standardforudsætninger, skal du bruge dem til at opgøre energibesparelsen, se kapitel 4.2.

Opgørelse gennem konkrete målinger

Hvis du bruger målinger til at opgøre et energiforbrug (før eller efter), skal målingerne være repræsentative for det omfattede udstyr og dets driftssituation, og udføres på en måde, som giver et repræsentativt billede af et middelforbrug for 1 år. Det er et krav, at du underbygger målinger, målemetode, usikkerheder og måleperioder med argumentation om, hvorfor disse er valide, og hvorvidt de er repræsentative for et år.

Hvis du bruger målinger for at bestemme en virkningsgrad – f.eks. for at kunne dimensionere din nye løsning – skal du sammenligne virkningsgraden med årsforbruget af brændsel og det årlige energibehov.

Hvis du anvender målinger til at opgøre energiforbruget, skal de være:

- **Valide**
Målere og målemetoder skal leve op til gældende standarder inden for deres område.
- **Repræsentative**
Målingerne skal give et repræsentativt billede af et middelforbrug for et år.
- **Direkte anvendelige**
Du skal anvende målinger direkte uden at foretage korrektioner pga. usikkerheder.

Opgørelse gennem beregninger

Beregning af energiforbruget i før-situationen

- Du skal bruge Energistyrelsens obligatoriske standardforudsætninger (se afsnit 4.2.3) til at beregne energiforbruget i før-situationen.
- Hvis tiltaget ikke er omfattet af standardforudsætningerne, skal de anvendte forudsætninger i beregningerne dokumenteres, og du skal indsende en uddybende forklaring på, hvorfor netop disse forudsætninger anvendes.
- Du skal underbygge det beregnede energiforbrug med en skriftlig vurdering, f.eks. at det virker realistisk ud fra dine udgifter til energi.

Beregning af energiforbruget i efter-situationen

- Du skal underbygge det beregnede energiforbrug med en skriftlig vurdering, f.eks. at det virker realistisk ud fra et tilbud på projektet.
- Hvis Energistyrelsen ikke har fremsat standardforudsætninger, skal du basere det beregnede energiforbrug i efter-situationen på data fra det nye anlæg/tiltag.
- Husk at korrigere energiforbruget for evt. ændringer i driftstider, produktionsvolumen, produktions sammensætning mv. (se 4.3 og 4.4)

Brug af nøgletal

Ved brug af nøgletal til opgørelse af energiforbruget (før eller efter) skal det fremgå:

- hvor nøgletallet stammer fra, f.eks. relevante standarder
- at forudsætningerne for nøgletallet også gælder i den konkrete situation
- at anvendelsen af nøgletallet giver et rimeligt resultat set i forhold til det aktuelle energiforbrug
- hvilket sidetal, der henvises til, hvis du henviser til eksterne kilder som rapporter eller datablade.

Graddagekorrektion

Du skal graddagekorrigere energiforbrug, der er temperaturafhængigt – f.eks. rumopvarmning – ved at benytte graddagedata fra Energistyrelsens dokument om standardforudsætninger, der kan hentes på ens.dk/erhvervstilskud.

Hvis dit projekt handler om overskudsvarme

Du kan kun få tilskud til et overskudsvarmeprojekt i det omfang, du selv udnytter overskudsvarmen til at reducere energiforbruget – dvs. du kan ikke få tilskud til at sælge overskudsvarmen. Energiforbruget opgøres derfor som ved andre tiltag som virksomhedens energiforbrug før og efter tiltaget.

Hvis dit projekt handler om at udskifte udstyr og udnytte overskudsvarme fra det nye udstyr – f.eks. en kompressor – skal det også have været muligt at udnytte overskudsvarmen i det gamle udstyr.

4.2 Du skal bruge standardløsninger og standardforudsætninger

Energistyrelsen har etableret standardløsninger for belysningsprojekter og kedler under 1.000 kW samt en række standardforudsætninger, som du skal bruge til at søge tilskud. Derudover har Energistyrelsen udviklet andre standardløsninger og standardforudsætninger, som er valgfrie at benytte ved ansøgning. Vær opmærksom på, hvis din ansøgning angår udskiftning af en brændselskedel til og med 1000 kW, er der udarbejdet en standardløsning, der kan beregne dit energiforbrug, Se mere nedenfor. Standardløsningerne bliver jævnligt opdateret og offentliggøres som udgangspunkt en runde før, de skal benyttes.

Du skal i din ansøgning bruge de standardløsninger og -forudsætninger, der var gældende ved ansøgningsrundens start. Er der senere offentliggjort nyere udgaver, kan du også vælge at bruge dem.

Find standardløsninger og standardforudsætninger på ens.dk/erhvervstilskud, hvor de står opdelt efter runde.

4.2.1. Hvad er standardforudsætninger?

Standardforudsætningerne indeholder bl.a. brændværdier, graddage, mv, til opgørelse af energiforbruget. Nogle standardforudsætninger er valgfrie. Hvis du vælger at bruge egne forudsætninger, som der ikke er stillet krav til brug om, skal disse dokumenteres.

4.2.2 Hvad er standardløsninger?

En standardløsning er et værktøj til at beregne energibesparelser for nogle typiske energispareprojekter, du kan søge tilskud til – f.eks. belysningsprojekter.

Hvis kun dele af dit projekt er omfattet af standardløsninger, skal du beregne energibesparelsen fra de dele med standardløsningen og det resterende vha. beregning eller måling, jf. 4.1.

Hvis dit projekt angår udskiftning af brændselskedler skal du være opmærksom på, at der er tre standardløsninger. Der er udarbejdet en ny standardløsning for udskiftning af brændselskedler til og med 1.000 kW, som beregner energiforbruget, og en standardløsning for udskiftning af brændselskedler i stalde. Hvis ikke en af de to overstående standardløsninger benyttes, er det obligatorisk at anvende *Standardløsningen udskiftning eller ombygning/optimering af brændselskedler til og med 1.000 kW.*

4.2.3 Liste over obligatoriske og valgfrie standardforudsætninger & -løsninger

Obligatoriske:

- **Standardforudsætninger**
 - Brændværdier
 - Komfortventilation (luftskifte, varmevirkningsgrader og indblæsningstemperatur)
 - Udetemperaturer
 - Graddage
- **Standardløsninger**
 - Belysning
 - Udskiftning eller ombygning/optimering af brændselskedler til og med 1.000 kW

Valgfrie:

- **Standardforudsætninger**

- Driftstider for ventilation og indendørs belysning.
- GUF/GAF-forhold
- **Standardløsninger**
 - Komfortventilation
 - Trykluft
 - Varmeforsyning
 - Udskiftning af brændselskedler i stalde
 - Udskiftning af brændselskedler til og med 1.000 kW med beregner af energiforbruget

4.3 Beregning af energiforbruget ved forhøjet kapacitet

Selvom du øger produktionen, skal du opgøre energiforbruget i efter-situationen med samme produktionsmængde som i før-situationen. Du skal selv korrigere efterforbruget, før du indtaster det i ansøgningskemaet.

Eksempel:

- Før: 1300 enheder med energiforbrug på 3 MWh/enhed. Forbrug = 3900 MWh.
- Efter: 2000 enheder med energiforbrug på 2/MWh/enhed. Forbrug = 4000 MWh.
- Sådan opgør du efter-forbrug i ansøgningen: 1300 enheder (da det skal være = før-produktion) med energiforbrug på 2 MWh/enhed. Forbrug = 2600 MWh
- Energibesparelse: 1300 enheder x (3 MWh - 2 MWh) = 1300 MWh.

Energibesparelsen beregnes altså ved at gange antal producerede enheder i før-situationen med forskellen i energiforbrug pr. produceret enhed før og efter.

Den produktion, som tiltaget vedrører, skal kunne opgøres og måles på relevant enhedsniveau og være den samme før og efter – f.eks. gafler. Hvis produktionen ikke kan måles entydigt før og efter energisparetiltaget, kan du ikke få tilskud for tiltaget.

4.4 Ny, nedlagt og sammenlagt produktion

Du kan ikke få tilskud til at spare energi ved at producere mindre. Ved sammenlægning af produktionssteder/-enheder kan du kun medregne energiforbrug og produktion fra den nedlagte enhed, hvis der energieffektiviseres i den nye/tilbageværende produktionsenhed, og produktionens samlede størrelse opretholdes.

Energibesparelsen opgøres ved at gange antal producerede enheder i før-situationen med forskellen i energiforbrug pr. produceret enhed før og efter.

Eksempel:

- Før-produktion
Produktionsenhed 1: 1000 enheder med energiforbrug på 3 MWh/enhed
Produktionsenhed 2: 1000 enheder med energiforbrug på 3 MWh/enhed.
- Efter-produktion
Ny produktionsenhed 3: 2000 enheder med energiforbrug på 1 MWh/enhed.
- Energibesparelse: 2000 enheder x (3 MWh – 1 MWh) = 4000 MWh

4.5 Når tiltag påvirker hinanden

Hvis du vil søge tilskud til flere tiltag, hvor effekten af tiltagene påvirker hinanden, skal disse tiltag samles som separate tiltag i samme ansøgning. De må ikke have separate ansøgninger i samme ansøgningsrunde, da energibesparelsen ikke kan vurderes uden at tage begge tiltag i betragtning.

Du skal redegøre for, hvilket tiltag der udføres først – f.eks. under projektbeskrivelsen i ansøgningsskemaet eller i bilag 1 (jf. 3.2.3) – og være opmærksom på, at efter-situationen fra det første tiltag danner grundlag for før-situationen i det næste tiltag.

Eksempler på tiltag, der påvirker hinanden

- Effektivisering af procesudsugning med etablering af varmegenvinding, som både påvirker elforbruget og energiforbruget til rumvarme
- Udskiftning af varmekilde og optimering af varmefordelingen

4.6 Energibesparelser fra vedligeholdelse

Du kan ikke få tilskud til energibesparelser, der opstår ved almindelig vedligeholdelse, herunder:

- Udsyring af vandsider på kedler
- Rensning af røggasside på kedler
- Optimering af forbrænding (justering) på kedler gældende for optimeringer, der gennemføres uden investering i nye komponenter / nyt udstyr
- Udsyring af kondensatorer på kompressor anlæg
- Udbedringer af lækager (trykluftanlæg)
- Reparation af vandudladere
- Optimeringer af drift ved justering af eksisterende udstyr hvor optimeringer gennemføres uden investeringer i nye komponenter/ nyt udstyr.
- Eftersynsordninger for kedler og varme anlæg hvor eftersynet gennemføres uden investeringer i nye komponenter/nyt udstyr.
- Eftersynsordninger for ventilationsanlæg hvor eftersynet gennemføres uden investeringer i nye komponenter/nyt udstyr.

5 Retningslinjer for dokumentation

Alle oplysninger i opgørelsen af energiforbruget og energibesparelsen skal dokumenteres med referencer til de anvendte kilder, så det er muligt at genfinde data.

Før-situationen skal være fuldt oplyst, før du kan få tilsagn om tilskud. Tilskuddet udbetales ikke, før efter-situationen, herunder realiseringen, ligeledes er fuldt oplyst. Hvis dokumentationen vurderes uigennemskuelig eller utilstrækkelig, kan Energistyrelsen kræve supplerende dokumentation.

Ud over at beskrive de enkelte tiltag skal dokumentationen bestå af et eller flere af de disse elementer (for før-situationen i fase 2-ansøgningen, for efter-situationen i ansøgningen om udbetaling):

- **Fotos:** Herunder oversigtsfotos og detailfoto af f.eks. mærkeplader.
- **Tegninger:** Som illustrerer anlæggets placering i virksomheden, f.eks. plantegninger, oversigt over rørføringer eller opmålinger af rørstrækninger.
- **Procesdiagrammer:** Som entydigt forklarer energi- og produktstrømme.

Du skal medsende en beskrivelse af dokumentationen, så man hurtigt kan få et overblik over den. Ved fotos kan du f.eks. beskrive, hvad billederne viser.

Dokumentationen skal:

- indeholde tilstrækkeligt med data, til at beregninger, forudsætninger, målinger mv. kan kontrolleres
- indeholde referencer til de anvendte kilder, så det er muligt at genfinde data

Skriftlige erklæringer på før- eller efter-situationer fra ansøger eller aktører er ikke gyldig dokumentation.

Hvis din virksomhed er underlagt krav om energisyn eller har etableret certificerede energirapporteringssystemer, kan disse med fordel vedhæftes.

5.1 Dokumentation af før-situationen

Du skal dokumentere før-situationen ifm. fase 2-ansøgningen (se kapitel 3.2), før du kan få tilsagn om tilskud. Det skal kunne udledes, at projektet endnu ikke var påbegyndt ved ansøgningstidspunktet, jf. kapitel 1.2.

Du skal bl.a. fremsende en skriftlig vurdering af tiltagets energiforbrug sammenholdt med virksomhedens samlede energiforbrug.

Krav om repræsentativ periode

Opgørelsen af energiforbrug og produktion skal afspejle et normalt driftsår for slutbrugeren, så du skal opgøre et energiforbrug over en repræsentativ periode for det omfattede udstyr og dets driftssituation. Perioden er enten 12 sammenhængende måneder eller 3 sammenhængende år forud for ansøgning, og du skal bruge samme periode til at opgøre energiforbrug og produktion.

Dokumentationen kan fx bestå af:

For energiforbrug: Målinger, nøgletal, faktura for indkøbt brændsel, revisorerklæring, mv.

For produktion: Målinger, produktionstællinger, ordrebøger, procesdiagrammer, mv.

Det nyeste datapunkt i dokumentationen må maksimalt være 1 år gammelt ved ansøgning til fase 1. Det må dog være op til 2 år under særlige omstændigheder:

- **Ved overtagelse efter konkurs**
Hvis der ikke har været produktion i en periode. Der skal fremsendes dokumentation på dette, f.eks. konkurserklæring og aftale om overtagelsesdato.
- **Ved overtagelse af anden virksomhed**
Hvis der ikke har været normal produktion op til overtagelsen. Du skal fremsende dokumentation for produktionsændringer. Du skal desuden dokumentere, at ydelses- eller produktionsmængden ikke ændres efter overtagelsen. Hvis der f.eks. er tale om produktion af en specifik vare, skal du dokumentere, at du producerer den samme vare under de samme forhold efter overtagelsen.

5.2 Dokumentation af efter-situationen

Du skal redegøre for efter-situationen ifm. fase 2-ansøgningen (se kapitel 3.2), og dokumentere den, når du ansøger om udbetaling (se kapitel 3.3) for at vise den endelige energibesparelse, så det endelige tilskud kan beregnes. Ved ansøgning om udbetaling skal det desuden dokumenteres, at projektet er realiseret, og besparelsen er korrigeret for eventuel øget produktionsvolumen mv.

Du skal også dokumentere hvilken vare eller ydelse, der produceres på det relevante anlæg, herunder hvilke råvarer, der benyttes, da varen/ydelsen skal være uændret i før- og efter-situationen.

I forbindelse med fase 2-ansøgningen skal du redegøre for, hvordan den endelige energibesparelse vil blive opgjort, efter at tiltaget er udført. Det kan f.eks. være ved konkrete målinger eller teoretiske beregninger, der tager udgangspunkt i nye forudsætninger, såsom en installeret varmepumpes konkrete SCOP.

6. Det skal du huske under og efter projektperioden

Projektperioden, hvor projektet gennemføres, begynder, når du får tilsagn om tilskud. Her er en række ting, du skal være opmærksom på under og efter projektperioden.

6.1 Du har oplysningspligt

Du har i projektperioden pligt til at meddele Energistyrelsen om forhold, der kan medføre bortfald eller tilbagebetaling af tilskud. Derudover skal du oplyse om væsentlige ændringer som f.eks. udsættelser, se kapitel 6.3.

6.2 Status efter 6. måneder

Energistyrelsen vil bede om en statusrapportering efter ca. 6 måneder fra tilsagnsdato. Den består af et enkelt skema, som du udfylder på ansøgningsportalen ved kort at redegøre for, om projektet forsat ønskes udført samt overholder fristen for færdiggørelse.

6.3 Projektændringer

Du kan ændre et projekt i projektperioden. I nogle tilfælde skal du sende en begrundet ansøgning, som Energistyrelsen accepterer. En projektændring vil kunne have betydning for dit tilsagnsbeløb, så dette nedjusteres. Energistyrelsen lægger vægt på, at:

- projektet i det væsentlige er indeholdt i den oprindelige projektansøgning
- det oprindelige mål om energibesparelse helt eller delvist gennemføres.

Du skal søge om projektændring senest 30 dage før den slutdato for projektet, som er fastsat i tilsagnets vilkår. Ansøgningen skal indsendes og godkendes forud for ændringen. Dette gøres ved hjælp af knappen "Anmod om projektændring" via ansøgningsportalen.

Hvis du er i tvivl, er du altid velkommen til at kontakte Energistyrelsen telefonisk eller per mail.

Du kan foretage nogle ændringer i dit projekt uden forudgående godkendelse fra Energistyrelsen

Det er ikke nødvendigt at anmode om projektændring, hvis energibesparelsens størrelse ændrer sig, eller hvis du ændrer på den måde, hvorpå du udfører det energisparende tiltag, så længe at du stadig foretager det energisparende tiltag på den komponent og/eller det udstyr, du har fået tilsagn til. Fx hvis du har fået tilsagn til at udskifte din gaskedel til en ny gaskedel, men i stedet beslutter dig for, at udskifte til en varmepumpe. Du skal dog være opmærksom på, at alle ændringer skal kunne dokumenteres, inklusive de energimæssige beregninger og opgørelsesmetoder, når du anmoder om udbetaling af tilskuddet. Du skal også være opmærksom på, hvorvidt dit tilsagn indeholder særlige vilkår, som din ændring kan have betydning for, herunder fx energibesparelsens opgørelsesmetode. Hvis du ikke kan dokumentere den nye situation tilstrækkeligt, kan du risikere, at du ikke kan få udbetalt dit tilskud, eller at det reduceres væsentligt.

Nogle projektændringer kan ikke godkendes

En projektændring vil ikke blive godkendt, hvis du erstatter energisparetiltag med nye energisparetiltag eller tilføjer energisparetiltag til ansøgningen, som ikke var inkluderet i den oprindelige ansøgning, som der er givet tilsagn til. De skal i så fald indgå i et nyt projekt, og der skal laves en ny ansøgning i en ny ansøgningsrunde.

En projektændring vil som udgangspunkt ikke blive godkendt, når et tiltags før-situation ændres, fx i forbindelse med at et projekt/energisparetiltag flytter lokation/P-enhed. I disse tilfælde vil der som udgangspunkt være tale om et nyt projekt, som skal indgå i en ny ansøgning. Der kan dog være projektspecifikke forhold, der gør, at ændringen kan godkendes som en projektændring, selvom det medfører ændringer til før-situationen. Det vil bero på en konkret sagsvurdering.

Hvis projektet skal overdrages til andre

Du kan i hele projektperioden bede om, at en ny tilskudsmodtager kan overtage projektet, f.eks. hvis din virksomhed får ny ejer. Du beder om overdragelse med en begrundet anmodning, underskrevet af både overdrager og erhverver af projektet. På ens.dk/erhvervstilskud findes en blanket med de oplysninger, som er nødvendige for overdragelsen. Blanketten sendes til Energistyrelsen ved hjælp af "Kontakt Energistyrelsen" via ansøgningsportalen.

Bemærk, at overdragelsen kan have betydning for tilskuddets størrelse, såfremt der sker ændringer til virksomhedsstørrelse, da det kan have betydning for støtteprocenten, jf. kapitel 1.4.2.

Projektforlængelse

Hvis du ikke kan blive færdig til tiden, skal du anmode om at forlænge din projektperiode. Du skal sende en begrundet anmodning om forlængelse, hvor du beskriver hvilke vanskeligheder der ligger til grund for forsinkelse.

Dette gøres ved hjælp af knappen "Anmod om projektændring" via ansøgningsportalen.

6.4 Kontrol med Erhvervspuljen

Du skal, hvis du bliver bedt om det, bidrage med oplysninger til Energistyrelsens kontrol med, at reglerne for tilskud overholdes – f.eks. regnskaber, forretningsbøger, papirer, elektronisk materiale mv.

Energistyrelsen eller bemyndigede repræsentanter har også til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til lokaliteter, du ejer eller driver som tilskudsmodtager.

6.4.1 Annullering af tilskud

Energistyrelsen kan annullere dit tilsagn om tilskud helt eller delvist, hvis du:

- ikke gennemfører projektet som forudsat i tilsagnet, herunder frist for gennemførelse
- som tilskudsmodtager ikke opfylder tilsagnets vilkår
- ikke opfylder betingelserne for tilsagn eller udbetaling
- har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning
- tildeling af tilskud til energispareprojektet er i strid med gruppefritagelsesforordningen

Evt. tilbagebetaling af tilskud skal ske senest 14 dage efter påkrav.

6.4.2 Straf

Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med:

- ansøgning om tilskud (fase 1 og fase 2)
- ansøgning om udbetaling af tilskud
- ansøgers underretningspligt jf. kapitel 6.1

Ansøger kan straffes med bøde for ikke at yde fornøden vejledning og hjælp ved Energistyrelsens kontrol.

6.4.3 Lov- og retsgrundlag

Støtteordningen bygger på følgende lov- og retsgrundlag:

Forordninger og henstilling:

- [Kommissionens forordning \(EU\) Nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 \(Generel gruppefritagelsesforordning\)](#)

Lov og bekendtgørelse

- [Lovbekendtgørelse nr. 1897 af 01. oktober 2021 om Bekendtgørelse af lov om fremme af besparelser i energiforbruget](#)
- [Bekendtgørelse nr. 2237 af 01. december 2021 om tilskud til energibesparelser og energieffektiviseringer i erhvervsvirksomheder](#)